

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА ҮЛЭННЭТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Х а н н а т
1931 снл алтынны
ыйтан тахсар

№12 (4746)

1976 снл. Тохсуинь 27 нүнэ
оптуорунньун

Смэната
2 харчы

ССКП КК-гар, ССРС МИНИСТРДЭРИН СОВЕТЫГАР, ПСБСКС-гар УОННА ЫБСЛКС КК-гар

Производство көдүүһүн уонна үлэ хаачыстыбатын үрдэтэр иһин, 1976 сылга норуот хаһаайыстыбатын былаанын ситиһиилээхтик толорор иһин БҮТҮН СОЮЗТААБЫ СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ КУОТАЛАҤЫ ТУҤУНАН

Тохсус пятилеткага биһиги дойдубут коммунистическэй тутуу соруутарын быһаарыыга иһин диэн биллэрдик хардылаата. Норуот хаһаайыстыбатын бары салаалара салгы сайыннарылыннар, советскэй дьоннор олохторун материалнай уонна культурнай таһымнара лоппа үрдэтэ. Бу ситиһиилэр—рабочай мылаас, колхозтаах бааһынай аймах, интеллигенция, советскэй норуот бүтүүнүн күүрээһинээх үлэлэрин түмүгэ, партийнай, советскэй, хаһаайыстыбаннай, профсоюзнай, комсомольскэй тэрилтэлэр тэрийэр уонна политическэй үлэлэрин түмүктэрэ. Производственной былааннарын толорууга, үлэ өгөрүмтүөтүн үрдэттигэ уонна үлэ атын хаачыстыбаннай көрдөрүүлэрин тупсарыыга, үлэ коммунистическэй сыһыаннаһыны сайыннарыыга дьолунаах орулу саҥа, орду үрдүн кэрдиискэ тахсыбыт социалистическэй куоталаһы толордо.

Улахан политическэй уонна үлэ өрө көтөүллүү быһыытыгар-майгытыгар онус пятилетка сабалана. ССКП XXV съёһин үлэ саҥа кыайыларынан көрсөргө партия ыгырытыгар эппиэттээн, норуот хаһаайыстыбатын бары салааларын үлэһиттэрэ производство көдүүһүн уонна үлэ хаачыстыбатын үрдэтэр иһин, 1976 сылга норуот хаһаайыстыбатын былаанын ситиһиилээхтик толорор иһин социалистическэй куоталаһыга активнайдын ииристилэр.

Мөһөнө предприятиеларын бастын биригээдэлэрэ уонна коллентивтара «Хаачыстыба пятилеткатыгар—рабочай мэһизин» диэн инициатива көтөхтүлэр. Ленинградка «Хас биридии киһи үлэтин үрдүн хаачыстыбаттан—коллентив үлэтин үрдүн көдүүһүгэр» диэн хамсааһын кизгик тарсанар. Бородуунсуйа хаачыстыбатын салайы комплекснай систематын ырытан өгөрүүгэ уонна олоххо киллэрингэ Львовскэй уобалас предприятиеларын, ону тэнэ рабочайдар, инженер-техническэй үлэһиттэр кэмчиилээһингэ сирэй счоттары аһыларыгар Свердловскэй уобалас предприятиеларын опыттара салгы туһаныллар. Таас чох уонна хайа рудатын промышленноһын бастын биригээдэлэр үлэ саамай үрдүн өгөрүмтүөтүн иһин куоталаһылар кэһири. Алтайскэй кыраай уонна Ростовскэй уобалас тыатын хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ колхознай уонна совхознай производство бары резервлэрин мунутуурдуу туһанар иһин, үрдүн үүнүү иһин куоталаһы.

лаһы инициатордарынан буолулар. Үгүс тутар уонна монтаһыыр тэрилтэлэр, массына өҥөһүүтүн предприятиеларын коллентивтара чөлүскэй уонна аһылыт промышленноһын предприятиеларын тутууну түргэттэр, минилэргэ оборудованиены бэлэһинээһин бөдөхтөрүн кылгатар уонна саҥа ыамталары түргэнник баһылыыр иһин социалистическэй куоталаһыны тэһитэлэр.

Үлэһиттэр айымнылаах инициативаларын ойөөн уонна биһирээн туран, ССКП Киин Комитета, ССРС Министрдерин Совета, Профессиональнай Союзтар Бүтүн Союзтаабы Киин Советтара уонна ЫБСЛКС Киин Комитета уураллар:

1. Союзнай республикалар компартияларын КК, партия крайкомнара, обкомнара, окружкомнара, горкомнара, райкомнара, партийнай, профсоюзнай уонна комсомольскэй тэрилтэлэр, министерстволар уонна ведомстволар, союзнай уонна автономнай республикалар Министрдерин Советтара, үлэһиттэр депутаттарын кырайдардаабы, уобаластардаабы, куораттардаабы уонна оройуоннардаабы Советтарын исполкомнара, хаһаайыстыбаннай салайааччылар «ЭКОНОМИКАНЫ УОННА НОРУОТ ОЛОБУН УЙГУТУН САЛГЫ ҮҮННЭРЭР ТУҤУГАР ПРОИЗВОДСТВО КӨДҮҮҤҮН УОННА ҮЛЭ ХААЧЫСТЫБАТЫН ҮРДЭТЭРГЭ» ДИЭН ЛОЗУНУНАН БҮТҮН СОЮЗТААБЫ СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ КУОТАЛАҤЫНЫ иһигин тэһитигэ тэрийэр уонна маассабай-политическэй үлэни туһайалларыгар!

куоталаһааччылар күүстэрин-күдэхтэрин мэһин сүрүн сорууттары баһаарыыга түнэргэ:

хас биридии үлэһит, хас биридии үлэ коллентивын үлэтин көдүүһүн уонна хаачыстыбатын үрдэттигэ, бородуунсуйа уонна тутар-монтаһыыр үлэлэр техническэй таһымнарын уонна хаачыстыбаларын халбанса суох үрдэттигэ, үрдүк категориялаах бородуунсуйаны өгөрүүнү лоппа улаатыннарыыга;

научнай-техническэй прогресы салгы түргэтэтигэ, үлэһиттэр квалификацияларын уонна профессиональнай маастарыстыбаларын үрдэттигэ, үлэ, производство уонна салаалта тэрээһинин тупсарыыга, үлэ бириэһин үчүгэйдик туһаныыга олобуран үлэ өгөрүмтүөтүн үүннэрин үрдүн тэһимнэрин хааччыыыга;

производственной фондолары ордуу көдүүстээхтик туһаныыга, массыналар уонна оборудование үлэлэрин сөлбүүсүтүн коэффициентын үрдэттигэ, саҥа үлэ киллэриллэр ыамталары баһылааһын уонна быра-

„Экономиканы уонна норуот олобун уйгутун салгы үүннэрэр туһугар производство көдүүһүн уонна үлэ хаачыстыбатын үрдэтэргэ!“ диэн лозуннаах Бүтүн Союзтаабы социалистическэй куоталаһы биллэрилиннэ.

Бука бары Бүтүн Союзтаабы социалистическэй куоталаһыга активнайдык кыттыабын!

ймактыыр техническэй-экономическэй көрдөрүүлэри ситиһин бөдөхтөрүн кылгатыыга;

кэмчиилээһин режимин күүһүрдүүгэ, өҥөһүүлэр бородуунсуйа себестоимоккын уонна матырыйаалы ылыытын намтатыыга, сырьену, матырыйааллары, энергияны уонна да атын материалнай, ону тэнэ финансовай ресурсалары туһаныыга хаһаайыһыны, кичээлээхтик сыһыаннаһыны хааччыыыга;

научнай чинчийиһилэр көдүүстэрин үрдэттигэ, кинилэр түмүктэрин норуот хаһаайыстыбатыгар туһаныны түргэтэтигэ, прогрессивнай матырыйааллары уонна технологическэй процесстары, саҥа массыналары уонна оборудованиелары айан өгөрүүгэ уонна производство түргэнник өлөхтөөһүнүгэ, кинилэр ыйааһынарын аччатыыга, кинилэр өр үйэлээх уонна эрэллээх буолууларын үрдэттигэ;

олохтоммут номенклатуранан уонна ассортиментынан былааннаах соруудахтары булгуччу толорон туран, бородуунсуйа өҥөһүүтүн уонна кооперациялааһыт биригээри уонна дуоһабардаах эбэһэтэлиһтибэлэри улаатыннарыыга, норуот хаһаайыстыбатын бары салааларын предприятиеларыгар норуот туттар үрдүн хаачыстыбалаах тааһардарын өгөрүүнү кэһэттигэ;

бурагуу, эти, үүтү, хлөпөгү, сахарынай сүбүүнүлэни, өбөрүөт астарын, хөртүөппүү уонна сир өҥөһүүтүн иһигин сүөһү интиитин атын бородуунталаарын өгөрүүнү бары дьаһалларынан улаатыннарыыга хас биридии колхоз уонна совхоз тыа хаһаайыстыбатын бородуунсуйатын госуудаарыа атын лааһыныга былааннарын ситиһиилээхтик толоруутугар уонна аһарэ толоруутугар, сир, техниканы, уобурудуулары ордуу көдүүстээхтик туһаныыга;

тутуу бөдөхтөрүн уонна стоимностарын сарбыыыга, үлэһин тутар предприятиелар техническэй өттүнэн саҥалыы сбилэһинилэрин уонна тупсарыллан өҥөһүүлүүлэрин кэһэттигэ, тутар-монтаһыыр үлэлэри ыгытыга прогрессивнай ньымалары, үрдүн көдүүстээх матырыйааллары уонна конструкциялары туһаныыга, дьэһэлэри уонна тутуулары бырайыантааһыны тупсарыыга;

норуот хаһаайыстыбатын уонна нэһилиэһинэни транспорт уонна сибээс бары көрүмнэринэн хааччыыны тупсарыыга, туһанааччыларга таһааһы түргэнник тириэрдигэ, ороскуоттары, туһата суох таһылары сарбыыыга, транспорт средстволарын ордуу толорутун туһаныыга;

(Салгытын 2 стр. көр).

25 УДАРНАЙ ҮЛЭ КҮННЭРИГЭР

Кыаллары барытын өҥөрүөхпүт

Съезд члэһингэр социалистическэй эбэһэтэлиһтибэтин—бороон ахсыттан 67-дин ик привели ылахтаахтыын лаппа аһара түһэр ылахтаһыбыт. Онус пятилетка бастаах сылыгар Бүтүн Союзтаабы социалистическэй куоталаһы туһунан партия уонна правительство уураахтарын истиг биһирэбиллээн, итин өйбүлүтүн көрүстүбүт.

Бу бөлөдөөх дьылга мөлтөхтүн үлэһини бырааһыт суох. Биһиги коллентивыт

ССКП XXV съёһин достоннайдык көрсөргө, кыстыгы ситиһиилээхтик түмүктүү туһугар туох ыамаларын, барытын өҥөрүүгэ.

А. СОБАКИНА,
Саха АССР
Верховнай Советын
депутата.

Мырыла.

Үчүгэйдик төлөһүтэргэ

1975 снл түмүгүнэн Карл Маркс аатынан совхоз чемпиоһун-пырай көрөөчүтүн

аатын ылыы. Бүтүн Союзтаабы социалистическэй куоталаһыга иһирээһин, итин ситиһииһин эбэһи чингэтэр уонна тупсарар салаалаахпын. Хаачыстыба уонна көдүүс пятилеткатыгар биһиги бары иһигин сымаллаах үлэһиттэһини.

Быһыл эһиэ 50 нырэйи көрүүм. Отделениера ыһахтар төрөөн эрэллэр, одор нырэйдэрин сымла ылаһиһиһи. Хаан-уруу партия учараттаах съёһин көрсөтүпүт хас биридии нырэйини сууккатаабы орто эбил-

лэһин 600 грамтан түһүрбөт иһин үлэһиниһи.

М. ГОВОРОВ,
пырай көрөөчү.
Нахсы отделениера.

ЫҤЫРЫНЫ ӨЙҮӨБҮТ

Дьирингээһи ноһуостанона коллентива оройуон кинэһин үлэһиттэрингэр таһаарыт ыгырыстын истигини өйүүбүт. Бүтүн Союзтаабы социалистическэй куоталаһы биллэриллибит сылыгар үлэһитин бары көрүүтүн тупсарыах кэрин-

нээһини.

Мындааһытаабы инноустановка коллентива үлэ ударнай вахтатыгар турунна уонна партия XXV съёһо аһыллар күнүгэр иһин ыйдах былаанын 105 бырыһыан, оттон 1976 сыллаах соруудаһын ахсыһыны 20 күнүгэр дьэһи эһиэ иһигин толорон тиһиэргэ эбэһэтэлиһтибэ ылыһына.

С. ЛЫТКИН,
ССРС
кинематографиятын
туйгуна.

1976 СЫЛГА БҮТҮН СОЮЗТААБЫ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ КУОТАЛААНЫ ТУХУНАН

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. нэр).

производственной суох эйгэ бары салааларын үлэ-лэрин тупсарыыга, өгөлөр кээмэйдэрин уонна көрүү-нэрин кээмэйгэ, нэһилиэнньэни хааччыыы прогрессивнай формаларын уонна ньымаларын олохтоонунга, үлэ-э культураны үрдэттигэ.

2. Партийнай, советскай, профсоюзнай, комсомольскай уонна хайаайыстыбанын органныр, министерстволар уонна ведомстволар норуот бүтүүнүн социалистическай куоталаанын тэрийии мунуулуубут опытын бары дьаһалларынан туһаныахтаахтар. Предприятиелар, сьахтар, сменалар, биригээдэлэр, участантар, отделениелар, фермалар уонна эвонелар коллективтарын социалистическай куоталааныларын, ону тэҥэ рабочайдар уонна колхозтаахтар биригээлээн куоталааныларын уонна идэлэрийин куоталааныны нуруутун тупсаран килэргэ.

Бородуусууа хаачыстыбатын лалла үрдэтэр уонна норуот хайаайыстыбатын үрдүк көдүүүнүн ситиһэр сыалынан сырьёну, матырыйааллары, комплектыр өгөһунтары биэрэр предприятиелар уонна тэрилтэлэр коллективтара бэлэм бородуусууаны өгөрөр предпритиелар коллективтарын кытта куоталааныларын тэ-итинигэ ураты болботону уураарга. Наука уонна про-изводство үлэһиттэрин айымнылаах биригэ үлэлээ-һиннэрин бөбөргөтөргө.

Бары коллективтарынан, рабочайдарынан уонна колхозтаахтарынан ылыллыыт социалистическай эбэһээтэнигибэлэри уонна хардары былааннары сити-һиилээхтик толорууга наада буолар усулуобуйалары хааччыларга. Социалистическай куоталааны көдүү-һүн салгыы үрдэтинин ситиһэргэ. Советскай дьоннору үлэ-э коммунистическай сыһыаннаһы тыһыныгар илтиргэ, үлэ дьиссиплиниинэ уонна производствен-най дьиссиплиниинэ бөбөргөтөргө.

Неватордар, бастыг рабочайдар, колхозтаахтар уон-на инженернай-техническэй үлэһиттэр—салааба саа-май үрдүн көрдөрүүлэри ситиспит социалистическай куоталааны кыайылаахтары үлэлэрин опытын дьа-һыардаахтык олоххо киллэрэргэ. Министерстволар уон-на ведомстволар бастыг опыты олоххо киллэрини сы-лын ахсын өгөһуулар былааннарын ырытан өгөрүүнү уонна толорууну хонтуруоллааһыны күүһүрдүүхтээх-тэр. «Тохсус пятилеткага килбизинээх үлэ иһин» дии-н ССКП КК, ССРС Министрдерин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК Памятнай Знактарын ылыахтаах пред-приятиелар, тутуулар, колхозтар, совхозтар уонна атын тэрилтэлэр опыттарын үөрэтинин 1976 сылга тэрийэргэ.

Партийнай органныр, ПСБСКС, ЫБСЛКС КК, минис-терстволар уонна ведомстволар ыччаты үлэ-э иитин хааччыстыбатын салгыы үрдэтинигэ, наставничествонь сайыннарыыга, кадровой үлэһиттэр опыттарын, рабо-чай кылаас уонна колхозтаах бааһынай аймах геро-ическай үгэстэрин эдэр рабочайдарга уонна колхозтаах-тарга биригээ наадалаах дьаһаллары ылыахтаахтар.

3. 1976 сылга Бүтүн Союзтаабы социалистическай куоталааны тэрийэргэ:

кыайылаахтарга ССКП КК, ССРС Министрдерин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК дипломнардаах көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын туттаран туран, союзнай уонна автономнай республикалар, кыраайдар уонна уобаластар иһин ардыларыгар;

кыайылаахтарга ССКП КК, ССРС Министрдерин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК дипломнардаах уонна харчынан биригээлээрдээх көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын туттаран туран, куораттар уонна

куораттардаабы өрөйуоннар иһин ардыларыгар;

кыайылаахтарга ССКП КК, ССРС Министрдерин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК дипломнардаах уонна харчынан биригээлээрдээх көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын туттаран туран, национальнай уоннуруктар уонна тыа сиринээги өрөйуоннар иһин ардыларыгар;

кыайылаахтарга ССКП КК, ССРС Министрдерин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК дипломнардаах уонна харчынан биригээлээрдээх көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын туттаран туран, предприятиелар, холбоһуктар, тутуулар, нэучнай-чинчийэр уонна атын тэрилтэлэр итиннэ учурдениелар коллективтарын иһ-ин ардыларыгар;

кыайылаахтарга ССКП КК, ССРС Министрдерин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК дипломнардаах уонна харчынан биригээлээрдээх көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын туттаран туран, колхозтар, совхоз-тар, агропромышленнай холбоһуктар, хайаайыстыба-лар иһин ардыларынаабы уонна атын тыа хайаайысты-батын предприятиеларын уонна тэрилтэлэрин (ведом-ственной бас бэриниилэриттэн тутулууга суох), ону тэҥэ ССРС тыатын хайаайыстыбатын министерствотын научнай-чинчийэр учурдениеларын иһин ардыларыгар;

кыайылаахтарга промышленносна, тутууга уонна транспорга—министерстволар (ведомстволар) уонна профсоюзтар КК бочуотунай ыһыппаларын, оттон ыһ-пылларынан нагараадалааһыт биригээдэлэр (учааста-тар) чилиэннэригэр—бочуотунай дипломнары уонна өйдөбүнньүн бэлэхтэри; тыа хайаайыстыбатыгар—кинистерстволар (ведомстволар) уонна профсоюзтар КК бочуотунай дипломнарын уонна өйдөбүнньүн бэлэхтэ-рин туттаран туран, биригээдэлэр, участантар, отде-лениелар, фермалар, эвонелар иһин ардыларыгар;

кыайылаахтарга дипломнардаах уонна харчынан биригээлээрдээх «Пятилетна геройдара, үлэ ветеран-нара—бастыг ыччат-комсомольскай коллективтар» дии-н көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамалары туттаран туран, ыччат-комсомольскай биригээдэлэр иһин арды-ларыгар;

кыайылаахтарга министерстволар (ведомстволар) уонна профсоюзтар КК бочуотунай дипломнарын уон-на өйдөбүнньүк бэлэхтэрин туттаран туран, сүрүн идэ-лээх рабочайдар уонна колхозтаахтар иһин ардылары-гар.

4. Социалистическай куоталааны үрдүк произ-водственной көрдөрүүлэри ситиспит рабочайдары, кол-хозтаахтары, инженернай-техническэй үлэһиттэри уон-на сулууспалаахтары нагараадалааһына «Социали-стическай куоталааны кыайылааба» дии-н биир уоп-сай союзнай знагы олохтуурга.

Союзнай республикалар компартияларын КК-гар, партия крайкомнарыгар, обкомнарыгар, министерстволарга уонна ведомстволарга, союзнай уонна автоном-най республикалар Министрдерин Советтарыгар, край-исполкомнарга уонна облисполкомнарга профсоюзнай уонна комсомольскай тэрилтэлэри кытта биригэ прави-тельствонай нагараадаларга түһэрэллэригэр көһүл-лүүргэ;

салааба үлэ өгөрүмтүөтүн уонна бородуусууа хаа-чыстыбатын саамай үрдүн таһымын ситиһии уонна үлэ-э атын уһулуччулаах түмүктэр иһин өрдүн бас-таабыт производство бастыггарын, биригээдэлэр, уча-стантар, отделениелар, фермалар, эвонелар чилиэннэрин; производство көдүүһүн уонна бородуусууа хаа-чыстыбатын үрдэтинигэ, былааннаах соруудахтары то-лорууга ураты бөдөг кыайылары ситиспит бастыг

предприятиелары, тутуулары, колхозтары, совхозтары уонна атын тэрилтэлэри.

Үлэ-э уһулуччулаах ситиһиилэрин иһин социали-стическай куоталааны кыайылаахтарыгар—рабочай-дарга, колхозтаахтарга, инженернай-техническэй үлэ-һиттэргэ, биригээдэлэр, участантар, отделениелар, фермалар уонна эвонелар коллективтарыгар ССРС Го-сударственной биригээлээрин аныырга.

5. Ылынарга:

а) промышленнай уонна тыа хайаайыстыбанын производство бастыггарын көбүлээһинигэ Советскай Союз устун уонна бырааттыы социалистическай дөй-дуларга сылааһыга 100 тыһыынча чэпчэтиилээх ту-ристскай путежалары биэрэр туһунан ПСБСКС этиитин;

б) ЫБСЛКС КК этиилэрин:

социалистическай куоталааны саамай үрдүн тү-мүктэри ситиспит ыччат-комсомольскай коллективтар-га уонна эдэр производствениитарга Ленинскэй ном-сомол биригээтин аныыр туһунан;

социалистическай куоталааны бастыг көрдөрүү-лэри ситиспит ыччат-комсомольскай коллективтары на-гараадалааһына ЫБСЛКС КК ыһыппаларын олохтуур туһунан;

советскай норуот революционнай, бойобуой уонна үлэ-э албан аатын мээстэлэринэн уонна бырааттыы социалистическай дөйдуларга сылааһыга социали-стическай куоталааны кыайылаахтарыгар 30 ты-һыынча чэпчэтиилээх туристскай путежалары аныыр туһунан.

6. Производство көдүүһүн уонна үлэ хаачысты-батын үрдэтэр, былааннаах соруудахтары толорор иһин куоталааны туһатын сайыннарыыга уонна үрдэтинигэ, куоталааны түмүктэ-э биллэн-көстөн иһиилэрин хаач-чыыыга уонна бастыг опыты тарбатыыга партийнай, профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэр пропаганда, тыһынан уонна көрдөрөн агитация бары средстволар-ын, экономическай үөрэхтээһин систематын туһа-ныахтаахтар.

Иһин уонна олохтоох хаһыаттар, сурунааллар уонна издательстволар редакциялара, ССРС Министрдерин Советын телевидение-э уонна радионан биригээ Го-сударственной комитетта, ССРС Министрдерин Советын киноматография-э Государственной комитетта Бүтүн Союзтаабы социалистическай куоталааны хаамытын ситиһин быспакка, кизгини сырдатыахтаахтар. Куота-лааны иитэр оруолун чөлчү холбурдарынан бары өт-түмөн арыларга, бастыг производственин опыты көр-дөрүүххэ, куоталааныга итэ-эстэри уонна формализмы утары сорууулаахтык өхсүһөххэ.

Бүтүн Союзтаабы социалистическай куоталааны хаамытын уонна түмүктэрин көрдөрүүгэ анаан иһин уонна олохтоох хаһыаттарга балаһалары таһаарыны салгыырга. «Социалистическай куоталааны дненигэ» дии-н радио уонна телепрограмманы ситимин быспакка ыштарга.

Х Х Х

ССКП Иһин Комитетта, ССРС Министрдерин Совета, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК дөйду үлэһиттэрэ Бүтүн Союзтаабы социалистическай куоталааныга активнай-дын нирисэн, Советскай Союз Коммунистическай пар-тиятын XXV съёһин үлэ-э сага кыайыларынан көр-сүөхтэрэ, производство көдүүһүн уонна үлэ хаачы-стыбатын үрдэтинин, 1976 сылга норуот хайаайысты-батын былааньын ситиһиилээхтик толорууну хааччы-лаахтара уонна онон онус пятилетна улууканнаах со-руктарын олоххо киллэринигэ дөстөйнай кылааттарын киллэриэхтэрэ дии-н бигэ эрэли биллэрэллэр.

ССКП КК БЫРАЙЫАГЫН ДЬҮҮЛЛЭНЭБИТ

Баһиҥи партиэбэ Ийэ дөйду нөдүн кыаһын өссө бөбөргөтүү-гэ, советскай норуот олоһун материалнай уйгуутун уонна куль-турнай таһымын салгыы өрө көтө-лүүтэ ахсаабат аралыы кыһам-чыытын уугарын онус нэтилет-кага норуот хайаайыстыбатын сайыннарыы сүрүн туһаайы-ларын туһунан Ырайыак дьэ-гэтик көрдөрөр.

Бу сүһүккэн суолтадаах улахан докумуонига үлэ уонна производ-ство дьиссиплиниинэ бөбөргө-түү, үлэ биригээтин өрдүк толо-рү, көдүүстээхтик туһаныы со-рута хайааһытааһыт да күүскэ түрүөрүлүр. Мин салааба, ити салаага сөптөөх. Бу бөлүмүккө кө-нүл, дьааһык, байыамаат олоххо бүтүн идэлээх устатыгар 41 эрэ-чакса үлэһит уонна онно со-хуонунан көрүлүбүт үрдүн хамнаһы аахсар эрээри, кини да-

даны аал-дээл үлэһит, лат ха-сорох дьон суох буолбатахтар. рата эрэ сылдьар Ырайыак суох. Иһиннэр дьыт кырдыгытн эттэх-

Жырдык да көмүс мүнүүтэлэр

Иһин советскай дьон үчүгэйдик, дьириник өйдүүлэр уонна бие-э үлэ күннээх иһин өрөбү-лээх нөдүлгө киириэхтэн илэ үлэ күнүн ха-э биригээ мүнүүтэ-тин уопсай дьаалага, производст-вога толору, көдүүстээхтик тү-һанарга дьулуһуохтары дьулуһал-лар. Ол эрээри, хомойуох иһин, баһиҥи даһаны баһиҥи ортобу-тугар үлэ биригээтин дьы-чакча не сүрэхтэриттэн кытаа-нахтык тутуспат, обществога толору туһалаахтык атаарбат

ха, государство хоромнууну өгөрүлэр. Үлэ биригээтин ситэ туту-спат—үлэ-э холбутаан көмөр, үлэһиттэр эрдэ барар, эбэтэр үлэ күнүн устата производствоттан сибээһэ суох дьаалага ча-э-татык арадьыбар үлэһиттэр баһи-ҥи да өрөйуоннууттар бааһалар. Ол туһунан ааспыт өттүгэр үгэс көпөһүлэр, дьуулаһынар буо-лан тураллар. Арайгар итинник кэһинилэр дьаһыһыһы ханчы-бар тэрилтэлэр үлэһиттэр режн-

на таһыла суох өгөһууларыттан аһа таһаарылааллар. Ону көн-нөрөр сылаан соторутааһыт райсовет исполком дьаһыһынар, остолобуойдар, баһиһыһтар, ап-текалар, Ф. Д. А. хааччылар тэ-рилтэлэр үлэһиттэр биригээтин нагараадалар туһунан саамай сөптөөх баһаарыны ыһымы-та. Баһиҥи ону халбаҥа суох тутуубуоһа наада.

Үлэ биригээтин ха-э биригээ түмүктэрин толору туһанар, үлэ дьиссиплиниинэ бөбөргөтөр ту-һунан Ырайыак дьуулаһыны-лай сибээһэ бачыкка көмө-этиилэр өгөһуулаахтар. Чуолаан, иһин олоһотон Монго-Хангаластан үлэ уонна сэрни ветеран В. Леонтьев «Кыһы» ханмакка ба-э-этиилэри сөһөөрүтүн сөбүлүү-лаахтын. Кини 41 чаксаах үлэ

наһаа-э чөлчү уонна булгуччу тутууулары олохтуур туһугар тэрилтэлэр наһаа-э биир күнүгэр (үлэ расписаниягытн иһин ту-ран) 9 чакса тиргиччи, атын күн-нэригэр 8-чакса үлэһиттэрин олохтуур, эбэтэр ха-э бөһис на-һаа-э субьотатын үлэ күнүгэр кубулулар наадалааһын туһунан сүрүбэр.

Баһар, итинник буолбатаһын да иһин сыга үүмүкүт хаачысты-ба уонна көдүү-э пятилеткага-гар үлэ уонна производство дьиссиплиниинэ салгыы бөбө-ргөтүүгэ туһулааһыт дьаһаллар аһин ыһылаһалара наадалаах дии салгыыбын. Бу тыһын боһуруоска аһарда-э дьон сөһөөрүтүн сөбүлүү-сүөттэнэр өссө да эрдэ буола-э.

В. ИГНАТЬЕВ.

Чурапчы сөлөһөнньэ-э.

ПРОИЗВОДСТВОНЫ КЫТТА СИБЭЭСТЭЭХТИК

Сотурутаагыта культура уонна минне үлэһиттэрин оройуоннаагы сүбэ мунньахтара буолан ааста. Онно «1975 СЫЛ ТҮМҮКТЭРЭ УОННА ОНУС ПЯТИЛЕТНА БАСТАНЫ СЫЛЫН СОРУКТАРА» дини райсовет исполкомун председателин солбуулааччы таб. А. Е. Филиппов дамылаата дүүллээһилибитэ.

Бүгүн ити сүбэ мунньах матыры-нааларыттан бачээттиибит.

Тохсуньбу патиетка сылларыгар культу-рунай-сырдатар тэриитэлэр элбэх өрүттээх үлэни ыһыһытара оройуоннаагы XXIV партийнай конференцияга бэлитэ-минте диир дакылаатчыт.

Ааспыт биэс сылга материальной база-ны бөдөрүтүүгө бачыча үлэ ыһыһына. Ол курдук Мугудайга, Хадаарга, Мадьх-сигэ сага Культура дьээлэрэ, Чурапчыга народнай театр, оройуоннаагы киин би-блиотекка сага дьээлэрэ үлэ киллэрилин-нэлэр. Чамарга сага кулуун дьээтэ туту-лар. 1800-кэ театралнай кирээһиллэр атылаһылыһыллар. Инвентары, таһаы-сабы булуута үгүс үп бэрилиннэ, авто-клуб тэрилиннэ. 7 сельскай кулуунтар Культура дьээлэригэр уларытылаан тэри-линнэлэр. Дирингэ иккис народнай театр аһыллыта, оро музикальнай оскуола-та өрүс илин элэриинээри оройуоннаагы ме-тодическай кинниин буолла, Оройуон ки-ниигэр Чаранга уонна интернат-оскуола-да сельскай кулуунтар тэрилиннэлэр.

Культура отделын совета уонна куль-тура үлэһиттэрин профсоюзун месткома биер сүрүннэмнэ буолууна үлэһиттэр буолулар. Кииннэр инспекторованияны ыһталлар, көбө сыллар холбоһуктаах мун-нахтарга информациялары, өтүөттэри иһэллэр. Холбоһор, 1975 сылга 17 төгүл мыһылыбыт холбоһуктаах муннахтарга кулуунтар директордарын, библиотекалар сөбүдүссэйдэрин, музей үлэһиттэрин өт-чүөттэрин 7 төгүл, информацияларын 4 төгүл иһэллэбит. Ити түмүгэр үлэ-хаһыс биллэриик сөргөһүһүт. Ааспыт өтүгэр улахан хааһыһаах оро библиотеката (сө-бүдүссэй М. Н. Дьячкова) бастыһаар кэллэригэр тэриитэ. Ылаһы Алексеев-скай оройуон культураны тэриитэлэрин кытта социалистическай куоталаһы үлэ-нэ сага сүүрээһири киллэрэр. Маннаха юниини өтүгэр куоталаһы форматин, ыһыаһын тупсаран иһэххэ.

Оройуонга 50 культура тэриитэлэрэ, 28 киноустановкалар уонна биер кино-театр үлэһиттэр. Культура оройуоннаа-гы дьээтэ методическай кинниин буолла. Манна үлэни сүрүннээһингэ, кииннээһингэ бйааарар суоттаны партийнай группа ыл-ла. Группа салааһааччыта методист Е. Е. Дьячкова, Культура дьээтин директора М. А. Никитина, народнай театр художнига В. Н. Дьячковай адыр специалистарга сипиит-хонпун методическай комону оро-долор. Коллектив ыһыһыт социалисти-ческай абһаһтэлиһиттэри бары көргү-наринэн толордо.

Ол ыһан баран сипиһилиһитинэн дуо-һубакка саһаттансага формалары бу-луохха, Культура дьээлири, кулуунтар истэринэн тэриитэр уусууран самодеятель-носка адыр ыһыһа хаһы далаһына өсө-да кыраарас. Көрөөччүлэр астыһаар көрөөһү, танцевальнай коллективтар тэри-лиһэн үлэһиттэрин сипиһилэ илик. Тенатическай биердэр, диспуттар, тылы-нан суруулаалар, световой хаһыаттар өсө-да үчүгэйдик тэриһэн үлэһиттэртөр. На-роднай театр бийыһа сезона аһыһыһа уруку репертуарынан саралаһыта кө-рөөччүлэри астыһаарбата. Онон театр кол-лектива сөһи көрө айар үлэтин саһа-ды быһаһыһан ыһара наада.

Тыа сиринээри Культура дьээлэрэ уонна кулуунтара түмүктэһиннээх сылга ыһы-мыт абһаһтэлиһиттэри сүһүһүн тол-лордулар. Маасса ортотугар итигэр-өйдөтөр

үлэни, орду үчүгэйдик уонна быһаһ-наахтык Г. Е. Скрибин директордаах Му-гудайдаагы Культура дьээтэ ыһтар. 1975 сылга иһинэ 110 араас мероприятиелэр ыһыһыһыллар, куруһуоктарынан 145 киһи хаһыһына. Сыралаах үлэ түмүгэр нэһилиһиннэ биер киһигэ Культура дьээ-тигэр сылга 12,5 төгүл сылдьара сипиһ-линнэ. Ааспыт сыллааха Культура дьээ-тин үлэтин өһүтэ анал листогунан таһа-рылаан республика үрдүнэн тарҕатыһы-на. Коллектив онус патиетка бастагы сы-лыгар оройуон бары культуранай-сырдатар тэриитэлэригэр ыһыһы таһаарда.

Итиги сөргэ таһаарыһтар Н. В. Захаров, Н. П. Седалищев, Е. Х. Григорьева, Е. М. Петрова, Н. П. Аммосова тустоох үлэһи-ригэр дьээтүлэри туран үлэһиттэр.

Ааспыт сылларга бийиһи оройуонмуттар библиотекалар үлэһиттэргэр бөчтүннээх ит-тэстэр бааллара улахан критикага түбү-тэ. Ол иһин библиотекалар үлэһиттэр туп-сарыһа сүрүн болгомото уурулуубута. Ити-нэхэ туһааннаах бөһүрөөстөр райсовет исполкомун сессиятыгар, ССКП райкомун идеологическай комиссиятыгар, Культура министерствотын коллегиятыгар көрүлү-бүттөрө. Мнэстэтигэр библиотека үлэһи-тэрин өтүөттэри иһэллэбитэ. 1975 сыл-га иһиннэхэ бачыча хаһаһыһа таһыта эрээри патиетка түмүгүнэн быһаһыһаах үлэ кыһан толорулаубута. Билигин оро-йуонга биер киһи сылга баара суога 13 киһигэни уларсан аарар. Оскуола үөр-нээччилэрин библиотекаларга аараччыла-рынан хаһы өсө да ситэга суох.

Онус патиеткага библиотечнай үлэни тупсарыһа кыахтар баар буолулар. Ол курдук кадрларынан хааһыһыны туһуһа, библиотекалар үлэ сага тэрээһинигэр—кииннээһингэ киллэрилиннэлэр. Оройуон-наагы киин библиотека материальной ба-зата бөдөрүтөтө.

Оро музикальнай оскуолатыгар 12 учу-тал үлэһит, 136 оро үөрэнэр. Сыл аһа-рын түмүгүнэн үөрэһи билин 100 быры-һыан буолла. Ааспыт үөрэх дьылын түмү-гүнэн үөрэнээччилэр 98,9 бырыһыаннара үөрэхтири бүтөрбүттэрэ. Оскуола учу-таллара общественнай үлэһэ активнайдык кытталлар, уусууран самодеятельноһи са-лайаллар. Директор А. Е. Вершина народ-най университеттэ үһүс сылын салаһан үлэһиттэр. Калар өтүгэр оскуола коллекти-ва музикальнай оскуолаһы бүтэрэр өбөлөр салгыһа үөрэнэллэригэр болгомотон уу-рара наада.

Оройуон киинэтин үлэһиттэрэ тохсуньбу патиетка соруудаһыры толордулар. Ол курдук көрөөччү хаһыһа быһаһан 105,3, үп кириитигэр 100,1 бырыһыан толорулуна. 1975 сылга көрөөччү ха-һы быһаһа 109,4, үп кириитэ 100,5 бырыһыан толорулуна. 1974 сылга тэри-тэһэххэ 51500 киһи орду хаһыһына, 12600 солкуобай эһи киллэрилиннэ. Оро-йуонга үлэһит 28 киноустановкалар ба-ры көгүт экраниһаах киһини көрдөрү-кыаһыһыллар. Экран хаһаһыһыта тупсан иһэр. 21 киноустановкада пласти-катовай экран туруорулуна.

1975 сылга ыһыһыһаах Одуулуунаа-гы киноустановка (старшай киномеханик В. Н. Федоров) сыллаагы быһаһыһы үп кириитигэр 128,8 бырыһыан толорон оройуон киинэтин үлэһиттэрин куотала-һыһаарыгар бастаата. Киинэхэ «1975 сыллаагы социалистическай куоталаһы кыһыһыһаа» дини знак туттарыһына. Куоталаһыһа иккис мнэстэни Мындаба-йтаагы киноустановка (старшай киномеханик С. Е. Лыткин), үбүс мнэстэни Ди-рингээри киноустановка (старшай кино-механик М. М. Федосеева) ыһыллар. Итиги сөргэ Чарангаагы, Хадаардаагы, Кыта-наахтарга, промбобинаттаагы, Урөү-Куо-ротээри уонна Уорбалаагы киноустановка-лар киномеханиктара В. Д. Макаров, Е. В. Харитонов, А. Д. Константинова, М. З. Дьячкова, А. Ф. Янолева, И. Е. Бу-

рева, Е. Е. Миксенов, М. Н. Протодьяко-пова үчүгэйдик үлэһэн быһаһыһаар, абһа-һтэлиһиттэри чистээһин толордулар.

Тохсуньбу патиетка соруудаһыны түөрт сыл 11 ыһыһан толорон патиетка кыһыһыһа-рынан Соловьевтаагы киноустановка на-рыһына. Старшай киномеханик Г. Т. Эли-сов «Тохсуньбу патиетка ударнига» дини аһыһан наһараалаһаар чистээ тигэстэ.

Нэһилиһиннэ ортотугар киһини пропа-гандалаһыһа үгүс өрүттээх үлэни Уло Кыһыд Знамята орденнаах А. Д. Константи-нова старшайдаах Кытааннаагы кино-установка ыһтар. Манна көрөөччүлэр кон-ференцияларын Культура дьээтин уонна библиотека үлэһиттэрин кытта биергэ тэ-риһэллэр. Уһатылаһыт киносеканстар, учууталлар, эһи үлэһиттэрин уонна тыа хаһаһыһыһыт үлэһиттэрин күһүлэригэр, репетиционнай быһаһыһыһаарга тематическай көрдөрүүлэр ыһыһыллар.

Ол эрээри киһини көрдөрүү сир аһыһа үчүгэйдик тэриһилбэт. Холбоһор, сыл уста-та 26 киноустановка толору үлэһиттэригэр 11-рэ быһаһыһа толорбото.

Киинэ үлэһиттэрин илэһиттэрин үрдэтиһэ бачыча болгомото уурулар буолла. Ол кур-дук первай категориялаах 14, иккис ка-тегориялаах 36 киномеханиктар, анал үөрэхтээх иккис киномеханик үлэһиттэр. Коммунистическай үлэ ударнигы аһа-тын 18 киһи, коммунистическай үлэ кол-лективин аһыһа биер коллектив сүгэр. Ити ааттар иһин 12 киһи уонна 4 коллек-тив үлэһиттэр.

Онус патиетка бастагы сылыгар оро-йуон киинэтин үлэһиттэрэ айыһыһаах-тын үлэһиттэри сипиһэр сылтан Ди-рингээри киноустановка коллектива оро-йуон үрдүнэн ыһыһы таһаарда. Итиһа олорууран бары киноустановкалар пати-етка бастагы сылын быһаһыһа уонна абһа-һтэлиһиттэри толорууға социалистиче-скай куоталаһыһы киһини тэриитэр со-руктаахтар. Көрдөрүүлэр киһи хааһыһа-батын тупсарыһа, репертуарнай быһаһыһа үчүгэйдик өһөрүү, нэһилиһиннэ ортотугар киһини пропагандалаһыһа форматин туп-сарыһа прдһэр.

Культура уонна киһи үлэһиттэрэ 1976 сылга Бүтүн Союзтаагы социалистическай куоталаһыһы туһууһа уураһыһан оро куурдуһэн производствонны кытта ыһа-сибээһи туһуһа, айыһыһаахтык, кө-дүүтэһитин уонна хааһыһааахтык үлэһиттэр абһаһиһтээхтэр.

Дакыһааты дүүллээһингэ тыл өттиһэр: Г. Е. Скрибин—Мугудайдаагы Культура дьээтин директора, И. И. Еромеев—Ди-рингээри киноустановка коммелөөбөчү ки-номеханига, М. Н. Дьячкова—оройуон-наагы оро библиотекатын сөбүдүссэй, Н. С. Софронов—Сылан нэһилиһини сель-скай Советын исполкомун председателэ, Е. Е. Дьячкова—Культура оройуон-наагы дьээтин методиста, В. С. Слободчи-нова—оройуоннаагы киин библиотека ди-ректора, С. Н. Семенов—«Маарыкчаан» кинотеатр художнига, И. А. Петров—культура үлэһиттэрин месткомун предсе-дателэ, А. Д. Константинова—Кытаанна-аагы киноустановка старшай киномеха-нига, В. Ф. Посельская—ИВСКС райко-мун иккис секретара, И. И. Нандинская—райсовет исполкомун культурага отделын сөбүдүссэй, В. А. Самсонова—А. С. Пуш-кин датыһан республикатаагы библиотека методиста, М. Е. Перянов—ССКП райко-мун иккис секретара.

Сүбэ мунньах 1976 сылга культура уонна киһи үлэһиттэрин социалистиче-скай абһаһтэлиһиттэри бигэрэттэ, дүүллээһилиһитт бөһүрөөска туһааннаах уураһы ыһыһа.

Социалистическай куоталаһыһы түмүгэ таһаарыһыһа, кыһыһыһаахтарга гранети-лар туттарыһыһыллар.

Е. ГУЛЯЕВ.

Фигурнай ханкылааһыһа ССРС олимпийскай сүүмэрдэмнит хамаандатыгар кандидаттар Ири-на Роднина уонна Александр Зайцев.

Фигурнай ханкылааһыһа ССРС олимпийскай сүүмэрдэм-нит хамаандатыгар кандидаттар Людмила Пахомова уонна Алек-сандр Горшков.

ССТА фотехрониста.

Туһалаах семинар

Оройуоннаагы библиотека сага дьээтэ киһигэ. Бу тү-гүһүгэ аһаһаах үөрүүлээх митингэ райсовет исполкомун председателин солбулааччы А. Е. Филиппов күлүүс тылын библиотека сөбүдүссэйдигэр В. С. Слободчиковага туттар-да.

Сага дьээтэ иһи бастагы дьаһаһыһа библиотеканы үлэһиттэригэр аһаһаах семина-рда А. С. Пушкин датыһан республикатаагы библиотека үлэһиттэр Самсонова, Афонина, Федорова уонна Горбунова библиотекалары киһинээһин туһууһа көрөһүтүлэр. Библио-текалар материальной базала-рын бөдөрүтүү бөһүрөөстэригэр практический сүбэлэри бигэрдиһэр.

И. ПЕТРОВ.

Редантор А. Е. ЧИГИНАРОВ.

Таһыһар көргөһүм, адаһыт уонна аһаһыһа оройуоннаа-гы олох-дьаһах комбинатын үлэһитэ

КИРИЛЛОВ СТЕПАН КУЗЬМИЧ

эмнэһэ мадьян олбүтүн, ди-рингэ курутууһа туран, таһаарыһаар, билэр дьон-норууга биллэрбэт.

Кэргэнэ, өбөлөрө, аһаһаар.

Бийиһи ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс уул, 12. ТЕЛЕФОНАРБЫТ: редактор — 91-395, отделлар — 91-495, уопсай — 91-595.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского района КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР.